Slagen en zakken

in de bovenbouw HAVO

CS VINCENT VAN GOGH

Schooljaar 2026-2027

SLAGEN EN ZAKKEN IN DE TWEEDE FASE, HAVO

Deze brochure geeft antwoord op een aantal veelgestelde vragen rond slagen en zakken. Het is belangrijk dat je weet aan welke eisen je moet voldoen om in mei examen te mogen doen en wat de regels zijn rondom slagen en zakken. Lees dit boekje dus goed door.

Wanneer mag je examen doen?

Een voorwaarde om deel te kunnen nemen aan het centraal examen is dat alle onderdelen van het schoolexamen zijn afgesloten. Alle cijfers en beoordelingen van die vakken moeten voor de meivakantie zijn doorgegeven aan de DUO.
Dat houdt onder andere in:

- Het SE moet zijn afgerond.
- De vakken van het combinatiecijfer moeten met minimaal een 4 zijn beoordeeld.
- De vakken zonder cijfer moeten met 'voldoende' of 'goed' zijn beoordeeld. Dit geldt ook voor verplichtingen zoals LOB en internationalisering.
- Je moet de rekentoets hebben gemaakt.

Ook het profielwerkstuk moet met een cijfer (minimaal een 4) afgesloten zijn.

Het schoolexamen

Voor de meeste vakken geldt dat het eindcijfer voor 50% bepaald wordt door het schoolexamen en voor 50% door het cijfer dat je op het centraal eindexamen haalt.
Er zijn echter ook vakken die alleen een schoolexamen kennen. Op onze school gaat het dan om de volgende vakken: CKV, maatschappijleer, godsdienst, bewegingsonderwijs (LO), Spaans, wiskunde D, informatica en BSM.

Herexamen vakken met alleen een schoolexamen

Voor vakken die met een schoolexamen afsluiten mag één herexamen schoolexamen afgelegd worden. Het maakt daarbij niet uit of je dat vak in H4 of in H5 hebt afgesloten.
Het cijfer dat je voor het herexamen haalt, vervangt normaalgesproken het eindcijfer voor dat vak. Zie hiervoor artikel 16 van het examenreglement van de school.
Zo'n herexamen gaat in principe over alle leerstof, maar je docent kan ook bepalen dat je alleen bepaalde delen overdoet.
Bij een herexamen schoolexamen telt het meest gunstige cijfer. Als er een onvoldoende blijft staan, is dat je eerste onvoldoende die meegenomen moet worden bij de bepaling van de uitslag. Het kan dus heel belangrijk zijn om een herexamen schoolexamen te doen. Ook het verhogen van je eindcijfer (door bijvoorbeeld van een 6 een 7 te maken) kan zinvol zijn. Maak dus, indien nodig, gebruik van de mogelijkheid om een herexamen SE te doen. Dit herexamen SE staat los van de herkansingen en van de herexamens die horen bij het CE. Het herexamen SE wordt afgenomen in april.

Het combinatiecijfer

Het combinatiecijfer vormt het gemiddelde van de volgende vakken:

a) Godsdienst
b) Maatschappijleer
c) Profielwerkstuk
d) CKV[1]

Bij geen van deze vakken mag het eindcijfer lager dan een 4 zijn. De cijfers voor deze vakken worden eerst afgerond op een heel getal, vervolgens gemiddeld en daarna weer afgerond op een heel getal om het combinatiecijfer te bepalen.

Een voorbeeld:
Een 6,4 voor godsdienst wordt een 6; een 4,2 voor maatschappijleer wordt een 4; 6,7 voor het profielwerkstuk wordt een 7 en 6,1 voor CKV wordt een 6.
Gemiddeld is dat (6+4+7+6) : 4 = 5,7 = eindcijfer 6. Deze laatste 6 telt mee in de slaagzakregeling.
Het combinatiecijfer kan zowel een onvoldoende als één of meer compensatiepunten opleveren.

Wanneer ben je geslaagd?

Om te kunnen slagen moet je aan een aantal eisen voldoen:

1) Het rekenkundig gemiddelde van alle cijfers die je op het Centraal Examens haalt, moet ten minste 5,5 zijn.
2) Je mag hoogstens één vijf halen voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde A, B of C. Dit wordt de kernvakkenregeling genoemd.
3) En verder moeten je eindcijfers voor alle vakken samen aan de volgende eisen voldoen:
   - Alle cijfers zijn een 6 of hoger
   - Je hebt 1 x 5 en alle andere cijfers zijn een 6 of hoger
   - Je hebt 1 x 4 / 2 x 5 / 4 en 5 met voldoende compensatie.[2]

Deze slaagzakregeling wordt toegepast op de eindcijfers van alle vakken waarin je een centraal examen hebt afgelegd plus alle vakken waarin je alleen een schoolexamen hebt afgelegd. Het combinatiecijfer telt hierbij als één cijfer mee.

De officiële tekst van het examenreglement kan je terugvinden op de website. Artikel 22 betreft de slaagzakregeling.

Een paar voorbeelden:

Stel een leerling heeft de volgende vakken: Engels, Nederlands, Duits, wiskunde A, scheikunde, natuurkunde, biologie en economie en het combinatiecijfer.

[1] Dit geldt niet voor leerlingen die gymnasium doen; bij hen bestaat het combinatiecijfer uit het gemiddelde van 3 vakken.
[2] Voor elke 5 heb je één compensatiepunt nodig, voor een 4 twee compensatiepunten. Het eindcijfer 7 biedt 1 compensatiepunt, een 8 telt voor 2 compensatiepunten etc.

Allereerst wordt gekeken of de leerling gemiddeld over de vakken van het CE minimaal een 5,5 heeft gehaald en vervolgens of hij voor de kernvakken hooguit één vijf heeft. Daarna gelden de andere criteria.
De leerling mag dan maximaal 2 x 5, 1 x 4 of 1 x 4 en 1 x 5 hebben om toch nog te kunnen slagen. Hij moet gemiddeld over alle eindcijfers wel een 6 hebben, behalve in het geval van één 5.

Entl	Netl	Duits	wisA	sk	na	biol	econ	combi	Uitslag:
5	6	6	6	6	6	6	6	6	Geslaagd!
5	7	6	6	6	6	6	5	6	Gezakt: onvoldoende compensatie
6	6	6	7	5	4	7	7	7	Geslaagd!
7	6	8	4	7	7	7	8	7	Gezakt: kernvakkenregel

Hoe worden de eindcijfers bepaald?

Het eindcijfer van een vak waarin je behalve het schoolexamen ook een centraal examen aflegt, wordt bepaald door het gemiddelde van het SE en CE af te ronden op een heel cijfer. Zie het voorbeeld hieronder:

Vak	SE	CE	gemiddeld	Examen-cijfer
Frans	6,4	6,6	6,5	7
wiskunde A	5,1	5,8	5,45	5

Voor vakken die alleen een schoolexamen kennen, werkt het een beetje anders. Voor de vakken met alleen een schoolexamen die in de slaag/zakregeling met een zelfstandig eindcijfer meetellen, geldt dat met ingang van het examenjaar 2021 tussentijds afronden zal worden toegepast. Dat betekent dat bijvoorbeeld het resultaat 5,45 eerst op één decimaal wordt afgerond, waarmee het resultaat 5,5 ontstaat. Vervolgens wordt dit cijfer opnieuw afgerond, met eindcijfer 6 als resultaat.

Voor de vakken waarvan de eindcijfers deel uitmaken van het combinatiecijfer, blijft gelden dat de resultaten op basis van het 1e decimaal na de komma op een geheel getal worden afgerond. Zie voor meer informatie hierover het kopje Het Combinatiecijfer.

Cum laude

Sinds 2016 mag op het diploma het judicium *cum laude* vermeld worden. Je slaagt *cum laude* als het gemiddelde van de eindcijfers minimaal een 8,0 is. Een 7,99 is dus niet voldoende.

Bovendien mag geen van je eindcijfers lager zijn dan een 6. Dit geldt ook voor het combinatiecijfer als geheel, maar niet voor de verschillende onderdelen hiervan. Een 5 voor maatschappijleer zou dus mogen, mits er bijvoorbeeld een 8 voor het profielwerkstuk tegenover staat.
Voor de bepaling van *cum laude* mogen extra vakken buiten de berekening blijven als deze een negatief effect hebben voor de leerling om een *cum laude* diploma te behalen. Extra vakken tellen wel mee als deze een positief effect hebben.

Tellen extra vakken ook mee?

Extra vakken tellen mee als het in het voordeel is van de kandidaat, bijvoorbeeld als het iemand een extra compensatiepunt oplevert of als het je helpt om aan de eis van een 5,5 gemiddeld voor het CE te volden.
Extra vakken tellen niet mee als ze leiden tot een onvoldoende gemiddelde voor het centraal examen. In dat geval telt het extra vak overigens helemaal niet meer mee. Het is namelijk niet toegestaan om het extra vak voor het ene criterium wel mee te tellen en voor het andere niet.
Het extra vak wordt in zo'n geval normaalgesproken wel gewoon op de cijferlijst vermeld, ook al is het bij het bepalen van de uitslag niet meegenomen. Als je vanwege de tegenvallende prestaties niet wilt dat het vak op je cijferlijst vermeld wordt, moet je dat zelf tijdig aangeven.

Herexamen centraal examen

Nadat de uitslag van het eerste tijdvak van het centraal examen is bepaald, mag een kandidaat een herexamen afleggen in één vak naar keuze. Dit geldt voor iedereen die examen doet: dus ook als je al geslaagd bent, mag je een herexamen doen.
Voor het herexamen geldt dat het hoogste cijfer telt. Een leerling kan op deze manier nog een onvoldoende wegwerken of een extra compensatiepunt verwerven waardoor hij alsnog kan slagen. Het herexamen kan je ook gebruiken voor cijferverbetering. Dit kan bijvoorbeeld belangrijk zijn om toch *cum laude* te slagen.
Het herexamen van het centraal examen (tijdvak 2) staat helemaal los van het hierboven genoemde herexamen voor vakken met alleen een schoolexamen.

Niet geslaagd, wat nu?

Wanneer je ook na het afleggen van een herexamen in tijdvak 2 niet geslaagd bent voor het examen, zijn er twee mogelijkheden:

1) Je kunt examen doen via het VAVO-traject van het Drenthe College in Assen. Je doet dan alleen examen in de vakken die met een onvoldoende afgesloten zijn. Wie meer wil weten over de mogelijkheden, kan contact opnemen met mevrouw Oostlander-Blokzijl, de decaan havo, of met meneer Konink, de teamleider havo 3, 4 en 5. Of detachering naar het Alfacollege mogelijk en wenselijk is, wordt door de school bepaald. Het Alfacollege besluit uiteindelijk of een leerling ook daadwerkelijk mag/kan worden toegelaten.
2) De andere mogelijkheid is dat je opnieuw examen gaat doen op CS Vincent van Gogh. Je hoeft dan niet alles over te doen. Je krijgt een vrijstelling voor vakken waarin uitsluitend

een schoolexamen hoeft te worden afgelegd, mits je voor die vakken minimaal een 6 hebt gehaald. Voor het combinatiecijfer geldt dat je gemiddeld op een 6,5 moet uitkomen om hier vrijstelling voor te krijgen. Voor afgeronde handelingsdelen en praktische opdrachten met minimaal het cijfer 6 krijg je in veel gevallen vrijstelling. De hiervoor vrijgekomen tijd moet je wel vullen, want de school is verplicht om afgewezen leerlingen minimaal een studielast aan te bieden van 700 uur. Je kunt de vrijgekomen tijd bijvoorbeeld besteden aan:

- extra aandacht voor vakken waarin je minder goed bent
- extra gebruik maken van aanbod uit de vrije ruimte

Bovenstaande zaken regel je met de coördinator leerlingzaken.

Assen, 10 november2026

Vincent Konink
Teamleider havo 3, 4 en 5